

Leidingdeel Actueel - Jij en de overheid

A) Doel

1. Betekenis benoemen

Deze Handreiking Actueel gaat in op de vraag hoe jongeren zich moeten verhouden tot de overheid. Er worden enkele Bijbelse lijnen geschetst wat betreft de taak van de overheid en onze houding tegenover de overheid.

2. Actualiteit aangeven

We hebben elke dag te maken met de overheid. Elke dag hebben we de keuze de regels en wetten op te volgen of te overtreden. We hebben de mogelijkheid deel te nemen aan het publieke debat over de beslissingen van de overheid. Het is goed om hier bewust mee bezig te zijn. Hoe wij zijn tegenover de overheid heeft direct te maken met ons christen zijn.

3. Christus centraal stellen

Christus is de Koning der koningen. Hij heeft alle macht in hemel en op aarde; Hij regeert. Dit betekent dat Zijn macht altijd groter is dan die van aardse machthebbers. Dit betekent ook dat we Hem meer gehoorzaam moeten zijn dan aardse leiders. In deze Handreiking wordt bewust de lijn getrokken naar het Koningschap van Christus.

B) Achtergrondinformatie

Nadenken over de overheid is belangrijk. Met name in een tijd waarin de overheid zich terugtrekt en weer meer taken bij de burger zelf neerlegt. We zien hoe de overheid steeds minder christelijk wordt en de ruimte voor christenen kleiner lijkt te worden. Dit vraagt om een grondig nadenken over de rol van de overheid en over onze houding tegenover de overheid. Het zou zomaar kunnen dat vele 'verworvenheden' hun langste tijd gehad hebben.

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Rom. 13: 1-7; 1 Tim. 2: 1-4; 1 Pet. 2: 13-17; Tit. 3: 1-2
- **Geloofsbelijdenis:** NGB art. 36
- **Literatuur:** Drs. R. van Kooten, *Eert uw vader en uw moeder*.

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
Alternatieve startopdracht Begin met de vraag: 'welke regels van de overheid zou jij liever zien verdwijnen.' Bespreek daarna het nut van die regels en het feit dat het	Alternatieve startopdracht Begin met het verhaal van Daniël en de drie vrienden uit Dan. 1. Beschrijf de situatie waar zij in zaten en bespreek samen wat jij zou doen als

een opdracht van God is om de overheid te gehoorzamen.	je in zo'n situatie was.
Bijbel Rom. 13:1-7 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> 1. Stel je voor dat je in Rome woont. De overheid vervolgt je en maakt het je moeilijk. Dan hoor je op zondag deze brief van Paulus. Wat zou je hier van vinden?	Bijbel Rom. 13:1-7 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> 1. Wat wordt bedoeld met de 'zwaardmacht' van de overheid? 2. Wat betekent Rom. 13:7?
Overige verwerking Nodig een politicus uit die vertelt over de manier waarop hij als christen in de politiek staat en zijn werk doet. Welke 'problemen' levert dit op? Waar liggen de 'kansen'?	Overige verwerking Organiseer een <i>Lagerhuisdebat</i> waarin enkele van de stellingen uit de Handreiking worden besproken. Van te voren bepaal je wie er voor en wie er tegen de stelling is. Één iemand treedt op als debatleider. www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16

D) Antwoorden en suggesties

Vraag 1

Het verhaal waarmee deze Handreiking begint is gekozen omdat het eigenlijk een heel extreem verhaal is. Het laat vooral zien wat mensen kunnen doen als ze van mening zijn dat ze het ongestraft kunnen doen. Dit houdt ook ons een spiegel voor. Het laat zien dat wij zondige mensen zijn, die als God ons niet vasthoudt snel een verkeerde kant opgaan. Vandaag de dag zou je ook kunnen denken aan de onlusten in Egypte en Syrië. We zien daar landen veranderen in een chaos, als er geen duidelijke leiding is. Een door God gegeven overheid die de orde bewaart, is een zegen van de Heere.

Bijbelstudie Romeinen 13: 1-7

Er is hier een korte Bijbelstudie ingevoegd van één van de belangrijkste gedeeltes uit de het Nieuwe Testament over de vraag naar de overheid. Het is belangrijk om te beseffen dat het Woord van God zegt dat (1) de overheid gezag gekregen heeft van God, (2) dat je dus tegen God ingaat als je de overheid ongehoorzaam bent en (3) dat de Heere Zijn zegen wil verbinden aan het gehoorzamen van de overheid. Dit roept vragen op als: hoe zit het met een onchristelijke overheid? Deze worden later in deze Handreiking besproken. Het is goed om misschien hier al te benoemen dat Paulus spreekt over een overheid die christenen vervolgde!

Vraag 2

De vraag naar de doodstraf is niet eenvoudig te beantwoorden. Christenen onderling verschillen hierover van mening. Ook als je voor de doodstraf bent, is het de vraag wanneer dit dan wel of niet is toegestaan.

Argumenten voor: (1) In het OT gebeurde het ook, God gaf bevel tot de doodstraf bij verschillende zonden. (2) Genesis 9:6 is een belangrijke tekst. God richt zich hier tegen de *hele* mensheid, niet alleen tegen Israël. (3) Paulus spreekt in Rom. 13 ook over de zwaardmacht.

Argumenten tegen: (1) Je kunt niet zomaar Oudtestamentische gegevens over de doodstraf overzetten naar de situatie van nu. (2) In de tijd van het NT is er een veel duidelijker zicht gekomen op het eindoordeel (op de jongste dag) dan in het Oude Testament. (3) Je ontnemt iemand de kans op bekering. (4) Als we iemand onterecht veroordelen, kunnen we dat nooit meer goed maken. Deze laatste twee punten zijn overigens niet zozeer Bijbelse argumenten. Het is uiteindelijk lastig om 'Bijbelse' argumenten tegen de doodstraf te vinden, omdat de doodstraf in Bijbelse tijd gemeengoed was. De enige lijn van argumentatie die dan overblijft is: 'de Bijbel stelt de doodstraf niet verplicht, en daarom ben ik op grond van menselijke argumenten tegen de doodstraf.'

De doodstraf is in Nederland afgeschaft. Op ander gebied heeft de overheid vandaag echter wel het recht mensen te doden. Bijvoorbeeld in oorlog, of als er direct mensenlevens in gevaar zijn. De politie en het leger mag dan een mens doden. Dit mag alleen als er geen andere mogelijkheid is. Dit is iets anders dan de doodstraf die een rechter kan opleggen.

Vraag 3

Dit tekstgedeelte laat zien dat we dus niet zelf van onze verantwoording ontslagen zijn, omdat de overheid wat doet. God roept elk mens persoonlijk op om zijn naaste te dienen.

Vraag 4

De overheid hoeft *alleen* niet gehoorzaamd te worden wanneer we hiervoor tegen de geboden van God in moeten gaan. In *alle* andere gevallen is gehoorzaamheid *wel* geboden. Ook als we regels niet begrijpen of het er niet mee eens zijn. Ook als een overheid dingen vraagt die tegen Gods Woord ingaan moeten we hen voor het *overige* wel gehoorzamen. Als voorbeeld: Een arts mag geen abortus uitvoeren wanneer de overheid hem daartoe dwingt, maar moet zich daarna nog wel aan de maximum-snelheid houden.

Vraag 5

Te denken valt aan de praktijk van abortus, euthanasie en het homohuwelijk. Maar ook aan de zondagsopenstelling van winkels en het steeds minder ruimte geven aan christenen die hun geloof willen belijden. Bij vraag acht wordt er ingegaan op manieren waarop je 'er iets aan kan doen.'

Vraag 6

In Openb. 1 wordt Christus getekend als de Levende Vorst die overwonnen heeft. Te denken valt ook aan: Ps. 47, Mat. 28:18 en Joh. 18: 37. Wie de krant leest, zou kunnen denken dat de satan de werkelijke macht heeft. De ware macht van Christus is vaak verborgen. We zien het in de kerk, waar

mensen tot geloof komen, maar ook daar waar mensen hun leven geven voor het evangelie. Eens zal de macht van de Heere Jezus geheel openbaar komen, dan moet alle knie zich buigen. Het is belangrijk om dit in het oog te houden, zelfs al zien we het nog niet.

Vraag 7

Het is belangrijk dit vaak te doen. We kunnen bidden of ze altijd het *goede* voor de mensen zullen zoeken. Of ze de rijkdom en waarheid van Gods wet mogen inzien en daarnaar hun beleid zullen vormen.

Vraag 8

Leg uit dat leven in een democratie ook verantwoordelijkheden met zich meebrengt. Speciaal staat hierbij ook het gebed genoemd, dat kan nog wel eens vergeten worden.

Stellingen

'Zwartwerken mag, want de overheid gebruikt het geld toch verkeerd'

Zwartwerken is het overtreden van de wet. Het is strafbaar. Wie vindt dat de overheid geld verkeerd uitgeeft mag niet om die reden minder belasting betalen. Zwartwerken is stelen. Zie ook het antwoord op vraag 4. Helaas is het nog steeds een veel voorkomend verschijnsel onder christenen.

'Als christen mag je niet werken voor de overheid, omdat zij onchristelijke praktijken zoals abortus toestaat.'

Nee, degenen die de wetten goedkeuren dragen de verantwoordelijkheid. Als je 'goed' werk doet voor de overheid ben je niet schuldig aan de 'foute' dingen die diezelfde overheid doet. Anders is het als je gedwongen wordt tot het uitvoeren van dingen waar je principiële niet achter kan staan. Zie opnieuw het antwoord op vraag 4.

E) Extra voorbereiding

- Wie een politicus uitnodigt, moet dit van te voren regelen. Zorg dat hij of zij een aansprekend verhaal heeft dat de jongeren raakt. Een lang betoog spreekt niet aan.
- Wie een *Lagerhuisdebat* doet, kan van te voren de taken verdelen, zodat men zich kan voorbereiden.